



Άγιος Νεκτάριος

Περὶ τῶν σχέσεων μὲ αἰρετικούς

Προέλευση: <http://www.oodegr.com/oode/oikoymen/nektar1.htm>

Ἀνθολόγηση κειμένων: Θωμᾶς Δρίτσας

Τὸ κατεξοχὴν ἔργο τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζουμε τοὺς αἰρετικούς εἶναι τὸ «Περὶ Ἀνεξιθρησκείας» (Ἔνα μικρὸ βιβλιαράκι ἐκδόσεων Παναγόπουλου). Ἄς δοῦμε μερικὰ ἀποσπάσματα...

Λέει ὁ ἅγιος Νεκτάριος γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι ὁ ρόλος τοῦ ἐπισκόπου:

«**Πρῶτον** χρέος εἰς τὸν τῆς Ἐκκλησίας προστάτην τὸ νὰ ἐπιμελεῖται νὰ στηρίζει εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ νὰ καταρτίζη εἰς τὴν θεάρεστον πολιτείαν τοὺς ἐγκεχειρισμένους αὐτῷ ὀρθοδόξους. **Δεύτερον** ἔργον καὶ μετ' ἐκεῖνο, καὶ οἶον ἐκ περιουσίας κατόρθωμα, τὸ νὰ ἀγωνίζεται διὰ νὰ κερδίσει καὶ τοὺς ἐξ ἀλλοτρίας θρησκείας ἢ κόμματος, καὶ νὰ συναγάγη τοὺς πλανωμένους εἰς τὰ σκότη τῆς ἀσεβείας ἢ τῆς αἰρέσεως. ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ (τὸ ὁποῖον καὶ ἐδῶ περιττὸν ἴσως δὲν εἶναι νὰ τὸ προσθέσω) ΟΧΙ ΜΕ ΑΛΛΟΝ ΤΡΟΠΟΝ, ΠΑΡΑ ΜΕ ΤΟ ΜΕΣΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ».

Ἀφοῦ λοιπὸν προσέχει καὶ κατηχεῖ σωστὰ τὸ δικό του ποίμνιο ὁ ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος, τότε μόνο ἂς προσπαθῆσει νὰ διορθῶσει καὶ τοὺς πλανωμένους. Μὲ ποιὸν τρόπο; Μὰ φυσικὰ μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἀφήνει περιθώρια γιὰ παρερμηνεῖς καὶ ὑποθέσεις ὅτι μπορεῖ καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ἐπίσκοπος νὰ συμπροσεύχεται καὶ νὰ συλλειτουργεῖ μὲ τοὺς αἰρετικούς γιὰ νὰ κατορθῶσει νὰ τοὺς διορθῶσει; Ὅχι βέβαια.

Λέει κάπου άλλου ὁ Ἅγιος Νεκτάριος γι' αὐτὸν ποὺ «περιέρχεται δὲ εἰς λύμην καὶ διαστροφὴν καὶ ἐξαπάτην τῶν ὑγιαίνοντων τέκνων τῆς πίστεως»:

«Τὸν τοιοῦτον, ἀφ' οὗ τοιουτοτρόπως ἐξέστραπται καὶ ἀνιάτως οὕτως ἀμαρτάνει ὦν αὐτοκατάκριτος, ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἔσω καὶ πνευματικὴν συνάφειαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἔξω καὶ βιωτικὴν κοινωνίαν, ὅσον εἶναι δυνατόν, τὸν ἀποστρεφόμεθα καὶ τοῦτο διὰ δύο αἰτίας: πρῶτον, διὰ τὴν μὴ δίδωμεν εἰς αὐτὸν εὐκολίαν μὲ τὴν ἀδιάφορον καὶ ἀπαραφύλακτον συναναστροφὴν τῆς ψυχᾶς τῶν ἀπλοῦστερων, καὶ τὴν διαδίδῃ τὴν κακὴν ζύμην εἰς τὸ λοιπὸν εἰλικρινὲς φύραμα καὶ δεύτερον, διὰ τὴν τὸν κολάσωμεν τρόπον τινὰ καὶ τὸν συστειλωμεν μὲ τὴν τοιαύτην ἀποστροφὴν, ἣτις ἐνδέχεται μὲν νὰ γένη ἐπιστροφῆς ἀφορμὴ καὶ ἀνανήψεως, γίνεται δὲ πάντως (ἂν ἐκεῖνο δὲν ἀκολουθήσῃ) μία ποινὴ πρὸς αὐτὸν τῆς ἀποστασίας δικαία καὶ πρέπουσα.

Ἔχομεν περὶ τούτου σαφῆ τὴν Δεσποτικὴν παραγγελίαν: «Εἰ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοπον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ» (Ματθ. ιη' 8). «Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἐξέλε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ» (αὐτ. 9). Ἐὰν καὶ σοῦ, καὶ πολλῶν ἄλλων μετὰ σου, καὶ τελευταῖον καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀδελφός σου παρακούσῃ, «ἔστω σοι ὡςπερ ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τελώνης» (αὐτ. 17). Ἔχομεν τὴν Ἀποστολικὴν διαταγὴν: «Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοουθεσίαν παραιτοῦ» (Τίτ. γ' 10)

Καὶ προσέξτε τὴν παραδείγματα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας ἱστορίαν ποὺ φέρνει:

1) «Διηγεῖται ὁ θεῖος Εἰρηναῖος (βιβλ. γ', κεφ. γ'), ἐξ ἀκοῆς τοῦ ἱεροῦ Πολυκάρπου, ὅτι ὑπάγοντας ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἰς ἕνα λουτρὸν ἐν Ἐφέσῳ μίαν ἡμέραν διὰ τὴν λουσθῆναι, ὡς ἤκουσεν ὅτι μέσα ἦτον Κήρινθος ὁ Αἰρεσιάρχης καὶ ἐλούετο, ἐξεπήδησεν εὐθύς ὁ τοῦ Κυρίου μαθητὴς, καὶ φεύγων (ἔκραξε) φεύγων, μήποτε συμπέσῃ τὸ βαλανεῖον ἐπάνω μας ἔνδον γὰρ Κήρινθος, ὁ τῆς ἀληθείας ἐχθρός.

2) Ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ὅτι οἱ Σαμοσατεῖς δὲν ἤθελαν πλέον νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ θερμὰ εἰς τὰ ὅποια εἶχε πλυνθῆ ὁ Ἀρειανὸς Εὐνόμιος.

3) Ἀναγινώσκομεν ὅτι τὰ παιδιά τῶν Σαμοσατέων, ἐπειδὴ μία σφαῖρα μὲ τὴν ὁποίαν ἔπαιζον εἶχε κυλισθῆ μετὰ τῶν ποδῶν τῆς ἡμίονου ἐφ' ἧς καθήμενος ὁ τῶν Ἀρειῶν νοσῶν ἐπίσκοπος Λούκιος, κατὰ συγκυρίαν ἐκείθεν τότε διέβαινον, ἄναψαν εὐθύς φωτίαν, καὶ διεβίβασαν διὰ τῆς φλογὸς τὴν σφαῖραν, μὴ τολμήσαντα τὰ παιδιά νὰ τὴν μεταχειρισθῶν, πρὶν διὰ τοῦ πυρὸς (ὡς ἐνόμιζον) τὴν καθαρίσουν.»

Βλέπετε «ζηλωτισμοὶ» καὶ φανατισμοὶ μόνον ἀπὸ τοὺς πρώτους χριστιανούς; Μὰ καλὰ αὐτοὶ ποὺ ἦταν μάρτυρες αὐτήκοοι τοῦ κηρύγματος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων τοῦ δὲν μπόρεσαν νὰ ἐννοήσουν τὸ «τῆς ἀγάπης κεφάλαιον»; Ο ἴδιος ὁ ἐπιστῆθις μαθητὴς Του φοβήθηκε νὰ μὴν μολυνθεῖ ἀπὸ τὸν Κήρινθο ἐπειδὴ θὰ συνέπιπτε στὸν ἴδιο χώρῳ μαζί του; Αὐτὸς ποὺ εἶναι γνωστὸς ὡς μαθητὴς τῆς ἀγάπης;

Ἐξηγεῖ λοιπὸν ὁ Ἅγιος:

«Αὐστηρὸς ἴσως καὶ περιττὸς φανῆ εἰς τινὰ ὁ ἀποστολικὸς ζῆλος, ἀπλοϊκὴ ἢ τῶν Σαμοσατέων δεισιδαιμονία, παιδαριώδης ἢ τῶν σφαιριζόντων παιδιῶν εὐλάβεια. Ἀλλ' ἐκεῖνη ἦτον μία ἔμπρακτος τοῦ ἀποστόλου διδασκαλία πρὸς τοὺς ἀρτίως πιστεύσαντας Ἐφεσίους, ὅπου τοὺς ἐδίδασκε νὰ προσέχουν καὶ νὰ φυλάττωνται πάση δυνάμει Κήρινθον τὸν ἀπατεῶνα, ὅστις ἀγῶνα καὶ ἔργον ἐπιμελὲς εἶχε τὸ νὰ τοὺς διαστρέψῃ τὴν πίστιν, καὶ νὰ τοὺς ποτίσῃ τὴν αἵρεσιν καὶ εἰς τῶν Σαμοσατέων καὶ ἀνδρῶν καὶ παίδων τὸν ἀποτροπιασμόν, εἶναι ἀξιέπαινος καὶ ἀξιομίμητος, ἂν ὄχι ἄλλο, ἢ προσοχὴ τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τὰ παραμικρὰ ἔδειχναν κατ' ἐκείνων ὅπου ἠγωνίζοντο νὰ τοὺς συναρπάσουν εἰς τὴν Ἀρειανικὴν ἀσέβειαν.»

Καὶ καταλήγει: «ΛΟΙΠΟΝ Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΚΟΙΝΩΝΗΣΙΑ ΔΙΑΣΩΖΕΙ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΝ ΑΛΛΟΤΡΙΟΤΗΤΑ».

Καὶ τώρα ἡ ἀναφορὰ του στὸ σημεῖο τῆς πνευματικῆς κοινωνίας μὲ τοὺς ἐκτὸς

έκκλησίας αίρετικούς:

«Ἡ περὶ τοὺς τοιοῦτους προσοχὴ τοῦ εὐσεβοῦς εἶναι τὸ νὰ φυλάττεται πρὸ πάντων ἐπιμελῶς ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τὴν κακοδοξίαν τοῦ ἐκείνων φρονήματος, μὴ τύχη καὶ συμπαρασυρῆ, ἔπειτα καὶ τὸ νὰ μὴν ἀνέχεται, μηδὲ νὰ ὑποφέρῃ ἀκούων παρ' αὐτῶν ἐπηρεαζομένην τὴν ἰδίαν εὐσέβειαν, ἀλλὰ δυνάμενος μὲν νὰ ἀπαντᾷ καὶ νὰ ἀπολογῆται θεοφιλῶς, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ ἐμφράττῃ, ὡς εἴρηται, τὰ ὦτα, καὶ νὰ δείχνῃ εἰς τοὺς ἐπηρεαστὰς φανερὰ τὰ σημεῖα τῆς θλίψεως καὶ ἡ μὲν προσοχὴ αὐτῆ. Ἡ ΔΕ ΑΠΟΧΗ ΑΠΟ ΤΟΥΤΩΝ ΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ΕΙΣ ΜΟΝΑ ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ τὰ δ' ἄλλα ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως μεταχειριζόμεθα ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ τὴν ἐξωτερικὴν μετὰ τούτων συνδιατριβὴν τε καὶ κοινωνίαν, φυλάττοντες πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἀνθρώπινα δίκαια καὶ καθήκοντα, ἀγαπῶντες αὐτούς, καὶ τιμῶντες καὶ φιλοφρονούμενοι ὡς μέλη τοῦ κοινοῦ πολιτεύματος.

ΦΕΥΓΕ ΜΟΝΗΝ ΤΗΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΤΟΙΟΥΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ, ΑΝ ΚΑΙ Ο ΒΙΟΣ Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΕ ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ ΝΑ ΔΙΑΣΩΖΗΣ ΤΗΝ ΚΟΣΜΙΚΗΝ ΟΙΚΕΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΑΝ.»

Σαφέστατος ὁ διαχωρισμός. Καὶ ὁ ἅγιος γράφει πολλὰ καὶ σπουδαῖα ἐπ' αὐτοῦ στὶς σελίδες 42 μὲ 47 τοῦ ἔργου του ποῦ ἀναφέραμε.

Σημειῶνω μία πρόταση μόνο:

«Εἶναι ψευδὲς ἐκεῖνο ὅπου ἐπιφέρουσιν, ὅτι αἱ ὁδοὶ τῆς εὐσεβείας εἶναι πολλάι... ὁδὸς μία καὶ αὐτὴ στενὴ καὶ ὄχι πλατεῖα... εἷς καὶ μόνος Θεὸς καὶ Κύριος».

Αὐτὰ γιὰ τοὺς Οἰκουμενιστές. Νὰ πᾶμε ὁμῶς καὶ στοὺς «Ζηλωτές» (μὲ τὴν κακὴ ἔννοια τοῦ ὅρου). Ὅλους αὐτούς, δηλαδή, ποῦ θὰ ἤθελαν νὰ δοῦν τοὺς αίρετικούς κρεμασμένους, ποῦ δὲν ἔχουν καμμία ἀγάπη γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας ποῦ βαδίζουν στὴν ἀπώλεια.

Ὁ ἅγιος Νεκτάριος, στὸ βιβλίο τοῦ «Ποιμαντικὴ» λέει πῶς: «Ὁ ἐπίσκοπος ὀφείλει νὰ ἐμμένῃ ἀείποτε (= ὑπὸ τὶς ὁποιοσδήποτε συνθήκες) ἐν ταῖς ἠθικαῖς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀρχαῖς»· καὶ σημειώνει ἐμφαντικά: Τὶς ἠθικὲς αὐτὲς ἀρχὲς τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἔχει κανένας δικαίωμα νὰ τὶς παραβαίνει οὔτε «δῆθεν λόγῳ δογματικῶν διαφορῶν».

Λέει ὁ ἅγιος: «Αἱ δογματικαὶ διαφοραὶ ὡς ἀναγόμεναι πρὸς μόνον τὸ κεφάλαιον τῆς πίστεως ἀφίενται ἐλεύθερον καὶ ἀπρόσβλητον τὸ τῆς ἀγάπης κεφάλαιον· τὸ δόγμα δὲν καταπολεμεῖ τὴν ἀγάπην».

Δηλαδή ἡ διαφορὰ δόγματος δὲν αἶρει, δὲν καταργεῖ, τὸ χρέος τῆς ἀγάπης. Ἀντίθετα: Ἡ ἀγάπη εἶναι τόσο πλατεῖα ὥστε συγκαταβαίνει «καὶ χαρίζεται» στὸ μὴ δόγμα. «Πάντα στέγει, πάντα ὑπομένει». Δὲν ἐπιτρέπεται τὸ δόγμα οὔτε νὰ καθιστᾷ τὴν ἀγάπην ἀνενεργή, οὔτε νὰ τὴν ἀλλοιώνει· οὔτε πολὺ, οὔτε στὸ ἐλάχιστο. «Δι' ὃ οὐδ' ἡ τῶν ἑτεροδόξων κωλαίνουσα πίστις δύναται ν' ἀλλοιώσῃ τὸ πρὸς αὐτοὺς τῆς ἀγάπης συναίσθημα», τὸ χρέος τῆς ἀγάπης.

Ἄν οἱ ἑτερόδοξοι ἐμμένουν στὴν ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας τους, καὶ συνεπῶς, φαίνεται ὀλοκάθαρα ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὅτι «πᾶς πόνος μάταιος», τί λόγο ὑπάρξεως ἔχουν οἱ διάλογοι καὶ οἱ ἐπικοινωνίες μὲ τοὺς ἑτεροδόξους, αίρετικούς καὶ σχισματικούς; Ἀσφαλῶς, θὰ ἔπρεπε ὁ ἅγιος Νεκτάριος νὰ ἔλεγε: Λάθος. Συγγνώμη, ἂν εἶπα κάπου ἄλλοῦ στὰ βιβλία μου κάτι διαφορετικό. Ὅμως δὲν τὸ λέει. Τί λέει;

Ὁ ἅγιος Νεκτάριος λέει: «Ἔστι λίαν πιθανὸν νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν (ὁ ἐπίσκοπος ὁ διαχειριζόμενος τὸν διάλογον) καὶ τὴν ἐξ ἐσφαλμένης περιωπῆς κρίνουσαν δογματικὸν τι ζήτημα ἑτερόδοξον ἐκκλησίαν»

Δηλαδή ὁ ἅγιος Νεκτάριος λέει: Ὅσο καὶ ἂν φαίνεται «ἀδύνατον» καὶ «πόνος μάταιος»,

«ἔστι λίαν πιθανόν». Ἔτσι δὲν ξεκινάει κάθε ἱεραποστολικὴ δραστηριότητα ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς; Ὑπάρχει ποτὲ βεβαιότητα γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα;

Ὁ διάλογος ἔχει πρῆπει νὰ ἔχει ΜΟΝΟ ἓνα σκοπό. Νὰ βοηθήσῃ τὴν ἑτερόδοξη ἢ σχισματικὴ «ἐκκλησία», νὰ καταλάβῃ τὸ λάθος τῆς. Γιατί μόνο τότε μπορεῖ, ὑπάρχει πιθανότητα, νὰ ἐπανέλθῃ στὴν Ὁρθοδοξία καὶ στὴν σωτηρία (ἀφοῦ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ἡ Μία Ἐκκλησία), ὄχι ἓνα ἄτομο μόνο, ἀλλὰ ἓνα σύνολο, μιὰ ὁλόκληρη «Ἐκκλησία».

Ὁ στόχος τοῦ ἁγίου Νεκταρίου εἶναι καθαρὰ ποιμαντικός. Ἀφορᾷ στὴν σωτηρία. Ὁ ἐπίσκοπος, ἡ Ἐκκλησία, ἐργάζεται μόνο γιὰ τὴν σωτηρία. Ὅχι γιὰ τὰ ὅποια σχέδια.

Στὸ «Γεροντικό» διαβάζουμε:

Δυὸ μοναχοὶ συναντοῦν, χωριστὰ ὁ καθένας, ἓναν ἱερέα τῶν εἰδώλων στὴν ἔρημο. Ὁ πρῶτος μιλάει δογματικά, ὅπως τὸν ἔβλεπε ὑπὸ τὸ πρῖσμα τοῦ δόγματος, ὅτι ἡ εἰδωλολατρεία εἶναι δαιμονικὴ θρησκεία καὶ οἱ ἱερεῖς τῆς ὑπηρέτες τοῦ διαβόλου. Τοῦ λέει:

-Αἶ, αἶ δαίμον! Ποῦ τρέχεις;

Ὁ ἄλλος μοναχός του μιλάει μὲ τὴν χριστιανικὴ καλωσύνη καὶ ἀγάπη. Τοῦ λέει:

-Σωθεῖς· σωθεῖς, καματηρέ!

Αὐτὸ σημαίνει καλὴ μεθόδευση· καλὴ στρατηγική.

Ρωτᾷ μὲ ἀπορία ὁ ἱερέας τὸν ἅγιο Μακάριο:

-Τί καλὸ εἶδες ἐπάνω μου, χριστιανὸς σύ, καὶ μοῦ μιλάς μὲ τόσο καλὸ τρόπο;

Ἀπαντᾷ ὁ ἅγιος:

-Βλέπω, ὅτι ἐργάζεσαι γιὰ τὴν ψυχὴ σου μὲ ζήλο. Καὶ σὲ λυπᾶμαι, γιατί δὲν τὸ ἔχεις καταλάβει, ὅτι ὁ κόπος σου θὰ πάει χαμένος!...

Ἀποτέλεσμα:

- Τὰ λόγια τοῦ πρῶτου ἐξόργισαν τὸν ἱερέα τόσο, ποῦ ὄρμησε ἐπάνω του καὶ τὸν «σάπισε» στὸ ξύλο.
- Τὰ λόγια τοῦ δευτέρου, τὸν κατένυξαν τόσο, ποῦ ἄφησε τὴν εἰδωλολατρεία καὶ τὸ ἐπίζηλο ἀξίωμά του, καὶ ἔγινε χριστιανὸς καὶ μοναχός (Ἀββᾶ Μακαρίου, λθ').

Τὸ πιστεύω καὶ τῶν δυὸ μοναχῶν ἦταν τὸ ἴδιο. Ὁ ἓνας ἔκαμε μιὰ ἄκριτη μετωπικὴ ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ ἱερέα τῶν εἰδώλων. Ὁ ἅγιος Μακάριος ἐφάρμοσε μιὰ στρατηγική· ἔκαμε μιὰ μεθόδευση. Καὶ ἐκέρδισε μιὰ μεγάλη νίκη. Ἐκέρδισε ἓναν ἄνθρωπο. Ἐκέρδισε τὸν ἀδελφὸ του. Γιὰ τὴν αἰωνία ζωή.

Συνιστοῦμε ἐπίσης τὸ ἐξαιρετικὸ βιβλίο: «Κατὰ Ἐνωτικῶν», τοῦ Ἀλέξανδρου Καλόμοιρου, ποῦ μπορεῖτε νὰ βρεῖτε στὴν ἀκόλουθη διεύθυνση:
<http://www.zephyr.gr/stjohn/per-kate.htm>

Πηγή: <http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/tributes/agios-nektarios/index.htm>